

EU:N TEKOÄLYASETUKSEN KANSALLISEN TOIMEENPANON TYÖRYHMÄ, 14. KOKOUS

Aika	tiistai 17.12.2024 klo 14–16
Paikka	Aleksanterinkatu 4-10, neuvotteluhuone A320 Kohtaanto tai Teams
Läsnä	Osallistujat: Antti Helin, VM (kokouksen puheenjohtaja) Miikka Hiltunen, OM Kirsi Miettinen, LVM Merja Mustonen, STM Amanda Mäkelä, OM Victor Nyberg, OKM Emma Patovuori, SM Aino Salmi, SM Outi Äyräs-Blumberg, STM Nathalie Dahl, TEM (sihteeristö) Maria Hauptmann, TEM (sihteeristö) Kaarle Vuorinen, TEM (sihteeristö) Lasse Laitinen, TEM (sihteeri)

1. Kokouksen avaus

Kokous todettiin alkaneeksi kello 14.00.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin 23.10. pidetyn kokouksen pöytäkirja. 3.12. pidetyn, sääntelyn testiympäristöön keskittyvää HE 2:ta käsitelleen kokouksen pöytäkirja ei ole vielä valmis ja se hyväksytään myöhemmin.

4. Keskusteluasia: lausuntopalautteen läpikäynti

Kokouksessa keskityttiin lausuntopalautteeseen seuraavien asiakokonaisuuksien osalta: lakiehdotuksen soveltamisalan tarkentaminen, markkinavalvontamalli ja ilmoitetut laitokset. 8.1. pidettävässä kokouksessa on tarkoitus käsitellä lausuntopalaute koskien seuraamusjärjestelmiä, vaikutusten arviointia sekä muita pykälä ja perusteluita.

Käytiin läpi lausuntopalaute melko yksityiskohtaisesti, josta tähän on nostettu joitain kohtia.

Soveltamisalan osalta useampi lausunnonantaja on toivonut kansallista tulkintaa ja selventävää ohjeistusta. Työryhmässä tämä nähtiin ongelmallisena, kun kyseessä on EU-oikeuden tulkinta. Tarkennukset suoraan sovellettavan asetuksen säännöksiin eivät pääsääntöisesti ole kansallisen täytäntöönpanosäätelijän tehtävä eikä tämä palvelisi oikeusvarmuutta eikä sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä.

Markkinavalvontamallin osalta suurin osa lausunnonantajista pitää hajautettua mallia pääosin kannattavana. Muutamat ovat pitäneet keskitettyä mallia tarkoituksenmukaisempina. Lähes kaikki korostavat hajautetussa mallissa viranomaisyhteistyön ja koordinaation merkitystä.

Lausuntopalautteessa tuotiin esiin, että tilanteita, joissa on vaara siitä, että usealla viranomaisella on toimivalta, tulee välttää. Eri toimivaltaisten valvontaviranomaisten tulkintakäytännöt eivät saisi johtaa epäselvään tai toisistaan eroavaan ratkaisukäytäntöön. Viranomaisten olisi lausuntojen perusteella tehtävä yhteistyötä mm. yhtenäisen tulkintalinjan vuoksi.

Useat toimijat ovat huolissaan siitä, että viranomaisilla ei ole riittäviä resursseja tekoälyasetuksen toimeenpanoon. Tämä koskee niin henkilökuntaa kuin taloudellisia ja teknisiä resursseja.

Ilmoitettujen laitosten osalta yleinen huoli lausuntopalautteessa oli, ettei asetuksen mukaisia ilmoitettuja laitoksia ole käytettävissä.

5. Keskusteluasia: tarkennetut arviot viranomaisten tarvitsemista resursseista

Toimeksiantona oli ollut tuottaa tarkemmat arviot viranomaisten tarvitsemista resursseista, pohjautuen aiempaa yksityiskohtaisempaan kysymystaulukkoon. Käytiin läpi nämä tarkennetut arviot. Resurssitarpeet yhteensä niiden viranomaisten osalta, joista arviot on saatu:

- Kertakustannukset: 7,5 htv + 1,76 milj. € (neljä viranomaista puuttuu)
- Vuosittaiset kustannukset toiminnan ollessa täysin käynnissä: 45,5 htv (puuttuu yksi) + 2,125 milj. € (puuttuu kaksi)

Viranomaisilla oli antaa vain harvoja karkeita ja vaihtelevia arvioita lukumääristä koskien markkinoilla olevia järjestelmiä nyt ja viiden vuoden kuluttua, järjestelmiä joihin tullaan kohdistamaan valvontaa, valvontatapahtumia tulevana vuosina ja seuraamusmaksuja. Toimintaympäristö on muutoksessa ja vaikutuksia on vaikea ennakoida. Yleisesti tekoälyn käytön viranomaisten valvonnan vastuualueilla oletetaan kasvavan selvästikin, mutta viranomaisten ja sektoreiden välillä on eroja. Resurssien vähyyden vuoksi viranomaiset arvioivat valvonnan olevan pääasiassa tai kokonaan reaktiivista, mahdollisesti myös hidasta.

6. Muut asiat

Asetuksen kiellot tietyistä tekoälykäytännöistä astuvat voimaan helmikuussa, mikä tulee ottaa huomioon myös viestinnässä.

7. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous kello 16.00.